

Verslag van activiteiten 2024

Het Van Houtenhuis aan het Damsterdiep te Groningen is bijna twee eeuwen oud en heeft de status van gemeentelijk monument. De Gerrit van Houten Stichting streeft ernaar het gebouw zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat te behouden. Deze doelstelling bepaalt het kader waarbinnen voor de exploitatie en veiligheid noodzakelijke aanpassingen kunnen worden aangebracht. In het verslagjaar is opdracht gegeven tot het maken van een plan ter verbetering en verduurzaming van het westelijke deel van het gebouw, dat in gebruik is als kinderdagverblijf. Besloten is om ook de kamer die in het verleden dienst deed als kantoor van de houthandel 'Van Houten' en nu benut wordt als bestuurskamer van de Gerrit van Houten Stichting, aan te pakken.

Als eigenaar van de Fraeylemaborg te Slochteren en het bijbehorende parkbos draagt de Gerrit van Houten Stichting de verantwoordelijkheid voor het behoud van dit cultuurhistorische ensemble. Het beheer en de exploitatie van het landgoed zijn in 1976 in handen gegeven van de Stichting Landgoed Fraeylemaborg (SLF). Het bestuur van die Stichting heeft in het verslagjaar vastgesteld, dat de in statuten en overeenkomsten vastgelegde verhouding tussen eigenaar en beheerder hem onvoldoende ruimte biedt voor het naar eigen inzicht voeren van het beheer en de exploitatie. Op grond daarvan hebben de leden van het SLF-bestuur in overgrote meerderheid besloten hun zetels ter beschikking te stellen. Inmiddels hebben zich voldoende kandidaten gemeld voor een nieuw te formeren Stichtingsbestuur.

In het verslagjaar heeft het bestuur van de Gerrit van Houten Stichting kennis gemaakt met de dames Liefke Knol en Carien Kremer, respectievelijk directeur van de Fraeylemaborg en conservator bij de borg en de Jan Menze van Diepenstichting. De collectie van die stichting berust in het depot op het borgterrein.

Op 7 juni 2024 is in De Groninger Zilverkamer te Appingedam een tentoonstelling geopend die onder de titel *'Het zijn de van Houten(s)'* werken liet zien uit de collecties van de Gerrit van Houten Stichting en de Jan Menze van Diepenstichting.

Werk van Gerrit van Houten was vanaf 27 november 2024 ook te zien in het gebouw van het Kunstlievend Genootschap Pictura. Het ging daarbij in het bijzonder om tekeningen uit de 'Surhuisterveenster periode' (1887-1892). Het werk – dat werd gepresenteerd onder de titel *'Uit de hand gelopen'* – lijkt te getuigen van de veranderingen die zich toen in Gerrits geest voltrokken.

De kunst- en antiekcollectie is aangevuld met een aantal schenkingen en aankopen. Een groot deel van de aanwinsten betreft stukken die afkomstig zijn uit de boedel van de familie Van Houten. Ook zijn stukken verworven die in het bezit zijn geweest van voormalige bewoners van de Fraeylemaborg.

Financiële en andersoortige medewerking is verleend aan het tot stand komen van publicaties. In het bijzonder gaat het om een biografie van Barbara van Houten en een bundel van studies over buitenplaatsen in Nederland en België. Dit boek draagt de titel *'Schitterende ballast. Buitenplaatsen in de moderne wereld'* en is gepresenteerd tijdens een symposium dat op 18 oktober 2024 op de Fraeylemaborg is gehouden ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de

Stichting Van der Wyck-de Kempenaer. De collectie van die stichting berust in het depotgebouw op terrein van de Fraeylemaborg.

De catalogi van de Fraeylemaborg en de Gerrit van Houten Stichting zijn met elkaar geïntegreerd en de koppelingen tussen de beschrijvingen en afbeeldingen zijn aangebracht. Besloten is om voor het beheer en de raadpleging van de collecties van de Gerrit van Houten Stichting en de Jan Menze van Diepen Stichting één digitaal platform te kiezen en aansluiting te zoeken bij het programma dat bij Erfgoedpartners in gebruik is. Ook de catalogus van de collectie van de Stichting Van der Wyck-de Kempenaer kan via dit platform beheerd en ontsloten worden. In het verslagjaar is een begin gemaakt met de zorgvuldige controle van alle data, die nodig is alvorens de overgang naar het nieuwe platform gerealiseerd kan worden.

Tijdens de audit die in 2023 door de Stichting Museumregister Nederland bij de Fraeylemaborg is gebleken dat ten behoeve van de voortzetting van de registratie van de Fraeylemaborg als erkend museum enkele wijzigingen moeten worden aangebracht in de Statuten van de Stichting Fraeylemaborg. Verder is gebleken dat de tussen de Gerrit van Houten Stichting en de Stichting Landgoed Fraeylemaborg gesloten overeenkomsten enkele bepalingen bevatten die achterhaald of onduidelijk zijn. Ter oplossing daarvan zijn in het verslagjaar de eerste stappen gezet.

Onderzoek naar het functioneren van de klimaatinstallaties in de depots te Groningen en op het terrein van de Fraeylemaborg in Slochteren heeft uitgewezen dat zij aan vervanging toe waren. In opdracht van het bestuur is nieuwe apparatuur geïnstalleerd.

Ook zijn de voorbereidingen begonnen voor de volgende editie van de Gerrit van Houten Prijs. Deze prijs voor jonge kunstenaars is sinds 2021 'ingebracht' in de *Young Grunn Award* (YGA). Dit project van het Groninger Museum en galerie-kunstplatform NP3 stelt jonge kunstenaars in staat een professioneel coaching- en ontwikkeltraject te volgen, dat resulteert in een expositie voor de winnaar in het Groninger Museum.

Beleidsplan 2025-2030

Beheer van onroerende goederen

De Gerrit van Houten Stichting is eigenaresse van het 'Van Houtenhuis' (het pand Damsterdiep 215 te Groningen) en van de Fraylemaborg met het bijbehorende landgoed te Slochteren.

De beheershandelingen betreffende het pand te Groningen (een gemeentelijk monument) zullen in de planperiode gericht zijn op schadeherstel en verduurzaming met behoud van de oorspronkelijke kwaliteiten.

De Gerrit van Houten Stichting wil de Fraylemaborg te Slochteren (een Rijksmonument) een levend voorbeeld laten zijn van een achttiende-eeuwse Groninger borg met een negentiende- tot vroeg twintigste-eeuwse inrichting. Een van de ruimten in de borg blijft bestemd voor het tentoonstellen van werken van Gerrit van Houten; daarnaast worden ook in andere vertrekken stukken uit de Van Houtencollectie getoond.

Het beleid is erop gericht om het bij de borg behorende landgoed ('het Slochterbos') een daarbij passend aanzien te laten behouden en voor het publiek toegankelijk te doen zijn. De Stichting streeft ernaar het Landgoed verder te completeren en de inventaris van de borg met passende stukken aan te vullen.

Met de Stichting Landgoed Landgoed Fraylemaborg zal overleg worden gevoerd over de aanpassing van enkele punten in de statuten van die Stichting. Tevens zullen beide Stichtingen de bestaande overeenkomsten inzake het beheer van de roerende en onroerende goederen van de Gerrit van Houten Stichtingen herzien.

Binnen de kaders die door de Gerrit van Houten Stichting worden aangegeven, voert de Stichting Landgoed Fraylemaborg het dagelijks beheer van de borg en het landgoed. Ze is ook belast met de voorbereiding en uitvoering van plannen voor het behoud en de exploitatie ervan. Daarbij behoort onder meer het organiseren van exposities en andere publieksactiviteiten en het verwerven van subsidies ten behoeve daarvan.

Beheer van roerende goederen

De Gerrit van Houten Stichting beheert de door Gerrit van Houten en leden van zijn familie nagelaten kunstwerken, alsmede werken van andere kunstenaars die, als persoon of door de aard van hun werk, verwant zijn met Gerrit van Houten, dan wel passen bij het inrichtingsprofiel van de Fraylemaborg.

In de komende jaren zijn de inspanningen bij het beheer van de collectie vooral gericht op

- professionalisering van het collectiebeheer
- het verbeteren van de digitale catalogus;
- de nadere precisering van het collectieprofiel;
- sanering van de collectie aan de hand van het profiel;
- de presentatie van de collectie via digitale media;
- het opmaken van een conserverings- en restauratieplan.

Daarnaast zal de Stichting de collectie zo mogelijk aanvullen met stukken die in het collectieprofiel passen. Deze aanwinsten zullen vervolgens worden beschreven en indien nodig geconserveerd.

De Stichting benut in principe alle zich voordoende mogelijkheden om bekendheid te geven aan Gerrit van Houten, zijn werken en die van zijn familieleden, de Fraeylemaborg en het landgoed. Ze doet dit door het exposeren en in bruikleen geven van stukken, het verzorgen van eigen publicaties, het ondersteunen van publicaties van derden, het onderhouden van een website en de deelname aan het project *Young Grunn Award* (YGA) van het Groninger Museum en galerie-kunstplatform NP3.

Daarnaast zal worden onderzocht of het in samenwerking met Museum Fraeylemaborg mogelijk is om opnieuw inhoud te geven aan de Gerrit van Houtenprijs voor jonge kunstenaars.

De Stichting onderhoudt actieve betrekkingen met andere instellingen, zoals de RKD en het Panorama Mesdag te Den Haag en het Van Gogh-Museum te Amsterdam. De Stichting volgt actief ontwikkelingen die het mogelijk maken om werk van Gerrit van Houten in het westen des lands te exposeren.

Beheer van andere vermogensbestanddelen

De Stichting accepteert schenkingen en legaten voor zover deze bij haar doelstelling passen en voert een duurzaam vermogensbeheer.

Het beheer is erop gericht zodanige revenuen te genereren, dat de Stichting in staat is subsidies te verstrekken die passen bij haar doelstelling, de kosten te dragen van het beheer, behoud, conservering en restauratie van haar onroerende goederen en kunst- en cultuurhistorische bezittingen, alsmede haar collectie aan te vullen.

Jubilea

In 2020 was het 75 jaar geleden dat de Stichting Gerrit van Houten werd opgericht met het doel 'het bevorderen van de kunstzin van het publiek door het tentoonstellen van schilderijen, aquarellen en tekeningen van Gerrit van Houten en andere bekende schilders en van kunstvoorwerpen, waaronder begrepen antiek porselein en aardewerk, of het in bruikleen geven van deze schilderijen, aquarellen en tekeningen aan anderen die hetzelfde doel nastreven'. Later is deze doelstelling uitgebreid met 'de instandhouding van het landgoed Fraeylemaborg te Slochteren'. Landgoed en borg zijn in 1972 door de Stichting aangekocht met het doel dit cultuurhistorische ensemble open te stellen voor het publiek en het te laten functioneren als expositiegelegenheid, waar niet alleen werken van Gerrit van Houten te zien zijn, maar ook tijdelijke tentoonstellingen kunnen worden gehouden.

Vanwege de corona-crisis kon in 2020 de 75^e verjaardag van de Gerrit van Houten Stichting niet worden gevierd. In 2025 zal alsnog op passende wijze aandacht worden geschonken aan het jubileum van de Gerrit van Houten Stichting. In dat jaar staat het programma van de Fraeylemaborg in het teken van de viering van het feit dat het op 4 november 2025 een halve eeuw geleden zal zijn dat de Fraeylemaborg als museum voor het publiek werd opengesteld.

Staat van baten en lasten 2024

Baten

Huuropbrengsten	212.884	
Baten uit beleggingen	443.104	
		655.988

Lasten

Besteed aan doelstellingen

Voorziening groot onderhoud	150.000	
Kosten gebouwen en terreinen	30.739	
Kosten kunstcollectie	5.067	
Verleende subsidies en reserveringen	162.500	
		348.306

Kosten beheer en administratie

Afschrijvingen	30.895	
Beheer en administratie	13.343	
		44.238

Saldo voor financiële baten en lasten

263.444

Financiële baten en lasten	-13.119	
----------------------------	---------	--

Saldo		250.325
--------------	--	---------------

Resultaatbestemming

Stichtingskapitaal	-50.667	
Bestemmingsfonds	300.992	
		250.325

Statutaire naam: “Gerrit van Houten Stichting”

RSIN: 806175394

Opgericht: 24 december 1945

Statutaire doelstelling (sinds de statutenwijziging van 13 april 1994):

“a. het bevorderen van de kunstzin van het publiek door het tentoonstellen van schilderijen, aquarellen en tekeningen van Gerrit van Houten en andere bekende schilders en van kunstvoorwerpen waaronder begrepen antiek porselein en aardewerk of het in bruikleen geven van deze schilderijen, aquarellen en tekeningen aan anderen die hetzelfde doel nastreven.

b. de instandhouding van het landgoed Fraeylemaborg te Slochteren”.

Adres: Van Houtenhuis, Damsterdiep 215², 9713 ED Groningen

Telefoon: 050-3120007

Bestuur

voorzitter: de heer mr. H.P. van Ham

secretaris: de heer dr. J.F.J. van den Broek

penningmeester: de heer drs. E.H. U-A-Sai RA

mevrouw drs. M.E. de Jonge

de heer drs. S.R. Hiddema

de heer drs. F.R.H. Smit

de heer D. Lindenergh MBA

De leden van het bestuur ontvangen geen bezoldiging

IBAN: NL 71 ABNA 0465247075